

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO
w Szkole Podstawowej nr 17 im. Małgorzaty Kozery-Gliszczyńskiej
w Pabianicach**

Edukacja polonistyczna w szkole podstawowej dostarcza językowego, literackiego i kulturowego materiału umożliwiającego zdobycie podstawowych umiejętności komunikacyjnych: czytania, pisania, mówienia, słuchania, niezbędnych w życiu człowieka. Jej zadaniem jest wyposażenie uczniów w wiedzę o budowie i funkcjonowaniu języka oraz wdrożenie do sprawnego posługiwania się polszczyzną w mowie i piśmie z zachowaniem estetyki i kultury języka.
PZO są integralną częścią WZO

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE

- sprawdziany pisemne:
  - sprawdziany stylistyczne
  - sprawdziany wiadomości i umiejętności językowych
  - testy z lektur
  - kartkówki
- dyktanda
- prace domowe
- czytanie
- recytacja
- przemówienie, prezentacja, referat
- umiejętność pracy w grupie
- osiągnięcia w konkursach
- wypowiedzi ustne
- praca na lekcji (aktywność)
- zeszyt przedmiotowy
- zeszyt ćwiczeń

ZASADY WYNIKAJĄCE ZE SPECYFIKI PRZEDMIOTU:

1. W zeszycie przedmiotowym obowiązują marginesy, daty, podkreślone lub wyróżnione tematy i ważniejsze informacje.
2. Uczeń ma prawo trzy razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do zajęć nie podając przyczyny. Prawo to nie dotyczy sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych.
3. Sprawdziany przeprowadzane są po każdym dziale gramatycznym, przed i po omówieniu lektury i po ważniejszych działach literackich. Sprawdziany gramatyczne poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
4. Po oddaniu sprawdzianu (gramatyka, dyktanda) uczeń dokonuje jego poprawy w formie ustalonej z nauczycielem.
5. Każdą ocenę ze sprawdzianu (wyłączając dyktanda i długie prace stylistyczne) uczeń może poprawić zgodnie z zapisem w WZO.

6. Dyktanda przeprowadzane są na początku roku szkolnego i **bezpośrednio** po każdym zagadnieniu ortograficznym.
7. W przypadku stwierdzenia dużych kłopotów ortograficznych w grupie klasowej mogą być przeprowadzane kartkówki ortograficzne dotyczące konkretnych, wcześniej podanych wyrazów. Wyrazy mogą być uczniom dodawane, a sprawdziany modyfikowane w razie konieczności.
8. Praca na lekcji (aktywność) oceniana jest znaczkami „+”, „-”. Pięć kolejnych znaczków czyni ocenę (w zależności od liczby „+”).
9. Uczeń ma obowiązek przeczytania w wyznaczonym terminie lektury obowiązkowej.
10. W przypadku omawiania lektury uczniowie posiadają minimum jedną książkę na ławkę. Jej brak traktowany jest jako nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych.
11. Na zajęciach ocenie podlega czytanie zarówno wcześniej zadanego tekstu, jak i tekstu nowego, nieznanego uczniowi. (Odrębne zasady dotyczą dyslektyków – Załącznik nr 1)
12. Szczegółowe informacje dotyczące zasad oceniania czytania i recytacji znajdują się w dalszej części PZO.
13. Ocena semestralna uwzględnia oceny cząstkowe z zachowaniem następującej hierarchii: pisemne sprawdziany, dyktanda, kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe, aktywność.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY OCENIANIA

Dyktanda

Wyróżnia się błędy pierwszego stopnia (dotyczące pisowni wyrazów z *ó, u, rz, ź, ch, h, wielką i małą literą*) i drugiego stopnia (pozostałe).

Błędy pierwszego stopnia zaznaczane są w dyktandzie „**o**”

Dwa błędy drugiego stopnia = błąd pierwszego stopnia.

Trzy błędy interpunkcyjne = błąd pierwszego stopnia.

Klasy 4-6

stopień	liczba błędów
celujący	bezbłędne
bardzo dobry	1 błąd pierwszego stopnia
dobry	2-3 błędy pierwszego stopnia
dostateczny	4-6 błędów pierwszego stopnia
dopuszczający	7 błędów pierwszego stopnia
niedostateczny	8 i więcej błędów pierwszego stopnia

Klasy 7-8

stopień	liczba błędów
celujący	bezbłędne
bardzo dobry	1 błąd pierwszego stopnia
dobry	2 błędy pierwszego stopnia

dostateczny	3 błędy pierwszego stopnia
dopuszczający	4 błędy pierwszego stopnia
niedostateczny	5 i więcej błędów pierwszego stopnia

Dyktando dla uczniów z SPE (dysleksja) oceniane jest zgodnie z poniższą tabelą:

Klasy 4-6

stopień	liczba błędów
celujący	1 błąd pierwszego stopnia
bardzo dobry	2- 3 błędy pierwszego stopnia
dobry	4- 6 błędów pierwszego stopnia
dostateczny	7- 9 błędów pierwszego stopnia
dopuszczający	10- 12 błędów pierwszego stopnia
niedostateczny	13 i więcej błędów pierwszego stopnia

Klasy 7-8

stopień	liczba błędów
celujący	1 błąd pierwszego stopnia
bardzo dobry	2 błędy pierwszego stopnia
dobry	3 błędy pierwszego stopnia
dostateczny	4 błędy pierwszego stopnia
dopuszczający	5 błędów pierwszego stopnia
niedostateczny	6 i więcej błędów pierwszego stopnia

Recytacja

- pamięciowe opanowanie tekstu
- interpretacja głosowa
  - przestrzeganie interpunkcji
  - intonacja
  - dykcja
  - tempo
  - oddanie głosem nastroju wiersza
  - postawa

Czytanie

- tempo
- dykcja
- akcent
- intonacja
- przestrzeganie interpunkcji

Wypowiedzi ustne

- zgodność z tematem

- wyczerpanie tematu
- zainteresowanie słuchaczy
- rzeczowość
- poprawność językowa
- wyraźna, staranna i wyrazista mowa

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIUM OCENIANIA W KLASACH 4-8

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- osiąga wszystkie standardy i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym
- systematycznie, rzetelnie i z **dużym zaangażowaniem** pracuje podczas zajęć języka polskiego oraz w domu, przygotowując się do lekcji
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie
- wykazuje aktywność i pomysłowość twórczą
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację
- systematycznie odrabia prace domowe
- poprawnie wykonuje większość prac dodatkowych zleczanych przez nauczyciela
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia pojawiające się w edukacji polonistycznej o dużym stopniu trudności
- w mowie i w piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem (ma zasób leksykalny na poziomie ucznia szkoły średniej)
- w swoich wypowiedziach biegle posługuje się terminami językowymi i teoretycznoliterackimi oraz stosuje różnorodne konstrukcje składniowe
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data)
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim
- bierze udział w konkursach związanych z językiem polskim (różne etapy) i osiąga wysokie wyniki
- przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności innych uczniów poprzez działanie w grupach wsparcia uczniowskiego

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści i problemy objęte programem nauczania
- pracuje systematycznie i samodzielnie na lekcji i w domu
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji
- czyta poprawnie pod względem technicznym stosując się do znaków interpunkcyjnych i świadomie modulując głos
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje
- na zajęciach cechuje się aktywnością

- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny
- formułuje poprawne językowo różnej długości teksty mówione i pisane
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym
- na ogół nie popełnia błędów interpunkcyjnych
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy
- wykorzystuje znajomość materiałów języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym
- biegłe posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji (korzysta z różnych źródeł)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ma dobrą znajomość treści i zagadnień materiału programowego
- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki
- był systematyczny, terminowo wywiązywał się z zadań
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje
- bywał aktywny
- opanował umiejętności umiarkowanie trudne, złożone, mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela
- wykonywał nietypowe zadania praktyczne i teoretyczne
- formułuje wypowiedzi pisemne i ustne popełniając niewielką ilość błędów językowych
- na ogół nie popełnia błędów ortograficznych
- bierze czynny udział w lekcji
- pracuje samodzielnie
- prowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową
- przyswoił proste, uniwersalne umiejętności, często powtarzające się w procesie nauczania
- stosował wiadomości w sytuacjach typowych
- czyta poprawnie pod względem technicznym
- rozumie tekst po cichej lekturze
- sporadycznie zabierał głos na lekcji
- samodzielnie rozwiązywał problemy językowe i literackie o niewielkim poziomie trudności, łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego

- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych
- stosuje się do poznanych zasad ortograficznych, ale nie zna wyjątków i pisowni tradycyjnej
- bywał nieprzygotowany do zajęć
- odrabiał obowiązkowe prace domowe
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę dopuszczającą otrzymuje ją uczeń, który:

- ma niewielką znajomość treści i problemów materiału programowego
- przyswoił treści niezbędne do dalszej edukacji – bazowe
- opanował umiejętności praktyczne, przydatne życiowo
- słabo czyta pod względem technicznym i nie zawsze rozumie przeczytany tekst
- zna kilka terminów literackich i gramatycznych, ale nie umie tej wiedzy wykorzystać
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze odrabia prace domowe
- prace domowe często nie są samodzielne

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości
- ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy
- nie spełnia wymagań koniecznych
- nie potrafi wykonać najprostszyc zadań nawet przy pomocy nauczyciela
- nie przyswoił umiejętności przydatnych życiowo
- nie opanował bazowych sprawności językowych
- nie rokuje nadziei na uzupełnienie zaległości
- świadomie opuszcza prace klasowe, sprawdziany i ich poprawę
- zaległości uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z przedmiotu
- nie zna nawet małej części materiału przerabianego na zajęciach
- nie dysponuje wystarczającym zasobem leksykalnym
- nie wykazuje chęci do nauki ani żadnej aktywności
- zeszyt przedmiotowy prowadzi niesystematycznie, albo nie prowadzi go wcale
- nie odrabia prac domowych
- nie pracuje w czasie pracy własnej

KRYTERIA PRACY I OCENIANIA DZIECI DYSLEKTYCZNYCH I Z RYZYKIEM DYSLEKCJI W KLASACH IV – VIII

1. Kryteria dotyczą uczniów posiadających opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej lub poradni niepublicznej działającej zgodnie z art. 82 (Ustawa o systemie oświaty z dnia 23.08.2001 r. i nowelizacja z dnia 19. 03. 2009 r. art. 71b ust. 3a).
2. W przypadku ucznia dyslektycznego staramy się nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst. Wskazujemy wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na ich podstawie sprawdzamy technikę czytania.
3. Uczniowie są zobowiązani do przeczytania całej lektury szkolnej, przy czym mogą oni korzystać z książek mówionych (audiobook'ów)
4. Staramy się w miarę możliwości kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie czytanych przez ucznia poleceń.
5. W miarę możliwości dajemy również uczniowi więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń czy instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów. W miarę potrzeby pomagamy w ich odczytaniu.
6. Sprawdziany i kartkówki staramy się przygotowywać w formie drukowanych testów.
7. Ze względu na wolne tempo czytania lub pisania możemy wydłużyć czas pracy dziecka.
8. Często stosujemy sprawdzanie wiadomości ograniczając się do niewielkich partii materiału.
9. Częściej sprawdzamy zeszyty szkolne ucznia, ustalamy sposób poprawy błędów, czuwamy nad wnikliwą ich poprawą.
10. W ocenie prac pisemnych dyslektyków uwzględniamy wartości merytoryczne rozumiane jako: stopień opanowania umiejętności lub wiedzy i sposób jej przekazania (kompozycja, poprawność językowa, styl, komunikatywność i zrozumiałość).
Za błędy ortograficzne, mające wpływ na ocenę, przyjmuje się pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, do których stosuje się typowe zasady ortograficzne. Uczniowie ci są też zobowiązani do zaczynania wypowiedzi wielką literą i kończenia ich znakami interpunkcyjnymi takimi jak: kropka, wykrzyknik, znak zapytania, wielokropek. Obowiązuje ich także pisanie imion i nazwisk wielką literą.
11. Powyższe łagodniejsze ocenianie prac pisemnych nie ma zastosowania w przypadku prac domowych. Te powinny być w miarę bezbłędne i estetyczne.
12. Zakres sprawdzianu ortograficznego obejmuje jeden rodzaj trudności ortograficznej.
13. Uczniowi dyslektycznemu dajemy możliwość przygotowania się do dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zagadnień, które wystąpią w dyktandzie.
14. Uczeń dyslektyczny zamiast tradycyjnego dyktanda zasady ortograficzne może mieć sprawdzone w formie: dyktanda z komentarzem, okienka ortograficznego, pisanie z pamięci.

15. W przypadku pisania tradycyjnego dyktanda jest on oceniany według tabeli dla dyslektyków (patrz: PZO, kryteria oceny, dyktanda)
16. Błędów nie omawiamy przy całej klasie.
17. Błędy interpunkcyjne **mają** wpływ na ocenę. Dopuszcza się popełnienie **czterech** błędów interpunkcyjnych.
18. W miarę możliwości zapewniamy uczniowi miejsce w pierwszych rzędach.
19. W przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczymy tworzenia schematów pracy.
20. Akceptujemy pismo drukowane, a nawet pozwalamy na wykonywanie prac na komputerze. W zeszytach przedmiotowych i zeszytach ćwiczeń nie oceniamy estetyki pisma.
21. W przypadku prac nieczytelnych uczeń ma obowiązek głośnego ich odczytania. Jeżeli nie jest w stanie odczytać wypracowania otrzymuje ocenę niedostateczną.
22. **Uczeń dyslektyczny ma obowiązek uczestniczyć w zajęciach dodatkowych dla uczniów z problemami w nauce organizowanych na terenie szkoły.**